

MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU VIETŲ / APLINKOS, KUR GALĖTŲ VYKTI MOBILUSIS DARBAS SU JAUNIMU, ANALIZĖ IR REKOMENDACINIAI SIŪLYMAI

2021-12-12

2021 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn. vykdytos 3 apklausos dėl mobiliojo darbo su jaunimu seniūnijose, bibliotekose, kultūros centruose ir kaimo bendruomenėse. Apklausas vykdė Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba.

Apklausų tikslas – skatinti kokybišką mobilųjį darbą su jaunimu ir jo plėtrą, išanalizuoti mobiliojo darbo su jaunimu galimybes ir poreikį.

Mobiliojo darbo su jaunimu tikslas – atsižvelgiant į individualius atitinkamoje teritorijoje gyvenančio jaunimo poreikius, užtikrinti turiningą jo laisvalaikį, ugdymą(si) ir socialinę integraciją, įgalinti jį aktyviai veikti savo gyvenamojoje teritorijoje.

Savivaldybė skatina mobilųjį darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse:

Į Pakruojo rajono savivaldybės 2021–2030 metų strateginį plėtros planą įtrauktas 2.2.2 uždavinys „Įgyvendinti jaunimo politiką ir užtikrinti darbo su jaunimu plėtrą ir kokybę“ ir 2.2.2.2 priemonė „Įgyvendinti Mobilų darbą su jaunimu ir skatinti jo plėtrą“ (2 prioritetas „Verslios ir solidarios visuomenės plėtra“).

Pakruojo rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginiame veiklos plane yra įtraukta 1.3.7 priemonė „Mobiliojo darbo su jaunimu skatinimas ir plėtra“ (3 programa „Saugios aplinkos kūrimo, kūrybiškumo, sportiškumo ir pilietiškumo skatinimo, turizmo plėtojimo programa“, 1.3 uždavinys „Įgyvendinti jaunimo politiką, remti nevyriausybių, jaunimo ir kitų organizacijų iniciatyvas, kuriant patrauklią gyventi ir saugią rajono aplinką“).

2020 m. gruodžio 11 d. Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdyje patvirtintame 2021 m. veiklos plane numatyta 3.1.2 priemonė „Mobiliojo darbo su jaunimu veiklos kokybės gerinimas ir plėtra“ (3. Tikslas. Užtikrinti darbo su jaunimu formų plėtrą ir kokybę, stiprinti bendradarbiavimą tarp savivaldybės institucijų ar įstaigų ir jaunimo bei su jaunimu dirbančių organizacijų, 3.1. Uždavinys. Didinti jaunų žmonių neformaliojo ugdymo prieinamumą kaimiškose vietovėse ir pasiūlos įvairovę).

Pakruojo rajono savivaldybėje mobilųjį darbą su jaunimu vykdo Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos Atviras jaunimo centras. Šiuo metu Atvirame jaunimo centre dirba trys jaunimo darbuotojai, iš kurių 1 yra mobiliojo darbo su jaunimu darbuotojas.

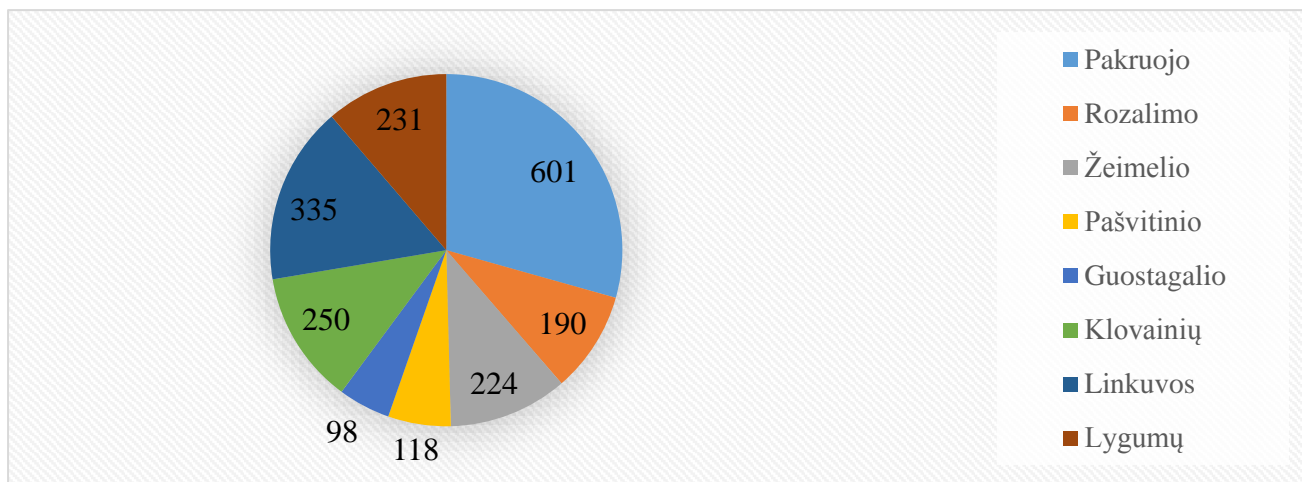
Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos Atviro jaunimo centro 2020–2022 metų veiklos plane įtraukta veiklos sritis „Mobilusis darbas“. 1 (viena) mobili komanda (2 jaunimo darbuotojai) vykdo mobilųjį darbą 6 kaimiškose vietovėse: Triškonių, Pašvitinio, Šukionių ir Guostagalio kaimuose, Klovainių ir Rozalimo miesteliuose.

APKLAUSŲ APŽVALGA

Apklausose sudalyvavo 109 jaunuoliai, 8 Pakruojo rajono seniūnijos ir 14 įstaigų ir organizacijų.

Seniūnijų apklausos rezultatai: apklausa vykdyta 8 seniūnijose. Nustatytas bendras seniūnijų gyventojų skaičius. Išskirtos amžiaus grupės: gyventojai 7–16 metų amžiaus; gyventojai 6–18 metų, 18–25 metų, 25–45 metų amžiaus gyventojai. Bendras gyventojų skaičius seniūnijose — 19 781. Gyventojų nuo 7 iki 16 metų skaičius – 1472, gyventojų nuo 16 iki 18 metų skaičius – 427, 18–25 m. gyventojų skaičius – 1620. Jaunimo skaičius 16–25 m. amžiaus grupėje – 2047 (10,3 proc.).

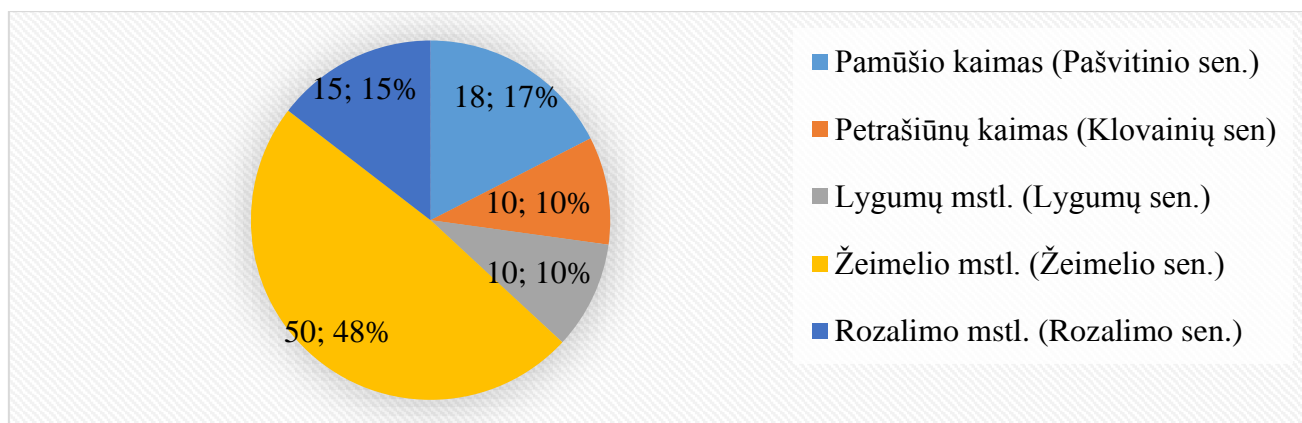
Daugiausia jaunų žmonių gyvena Pakruojo seniūnijoje — 601 (29 proc.), Linkuvos seniūnijoje — 335 (17 proc.), Klovainių seniūnijoje — 250 (12 proc.) ir Lygumų seniūnijoje — 231 (11 proc.).

1 pav. Jaunų žmonių nuo 16 iki 25 m. skaičius seniūnijose (pagal 16–18 m. ir 18–25 m. amžiaus grupes).

Seniūnijose yra 5 vietovės (kaimai, miesteliai), kuriose siūloma vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu — Rozalimo, Lygumų ir Žeimelio miesteliuose, Pamūšio kaime (Pašvitinio seniūnija) ir Petrašiūnų k. (Klovainių seniūnija). Minėtos kaimiškos vietovės yra atokios ir nutolusios nuo Pakruojo centro. Toliausiai nutolusios ir atvirų jaunimo centrų, atvirų jaunimo erdvių neturinčios kaimiškos vietovės yra Pamūšis (17 km nuo Pakruojo) ir Lygumų miestelis (14 km į vakarus nuo Pakruojo). Žemelio miestelyje (37 km nuo Pakruojo) nuo 2021 m. kovo mėn. veikia Žeimelio darželio-daugiafunkcio centro „Ažuoliukas“ atvira jaunimo erdvė. Rozalimo miestelyje jau vykdomas mobilusis darbas su jaunimu. Petrašiūnų kaime (9 km nuo Pakruojo) nėra atviros jaunimo erdvės bei kitų jaunimui patrauklių erdvių, siūloma vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu.

Prioritetinės seniūnijos, kuriose galėtų būti vykdomas mobilusis darbas su jaunimu, ir yra tos, kuriose yra daugiau jaunų žmonių, kurios išsidėsčiusios atokesnėse vietovėse ir kuriose yra teikiama mažiau paslaugų jauniems žmonėms.

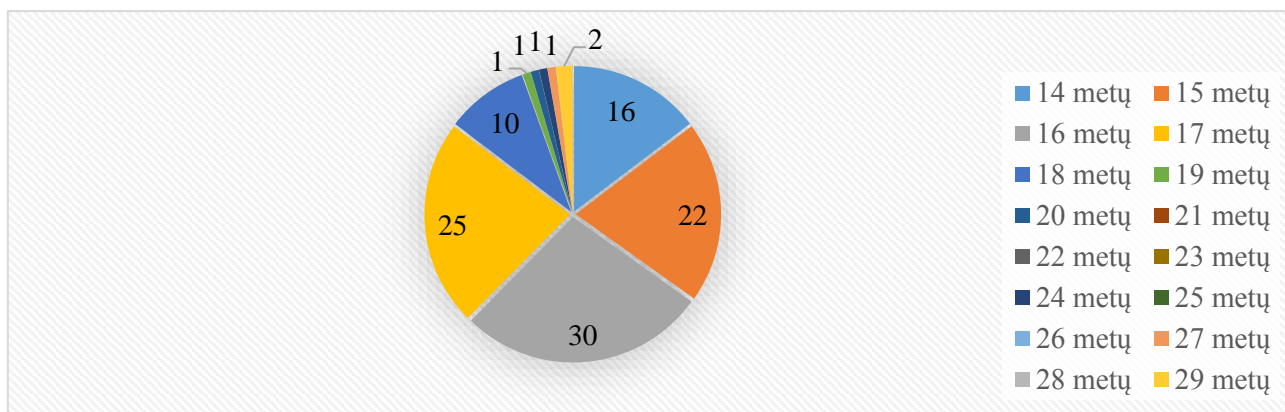
2 pav. Vietovės, kuriose siūloma vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu / galimų lankytojų (14-29 m.) skaičius

Galimas mobilusis darbas su jaunimu prioritetinėse kaimiškose vietovėse (Žeimelio, Lygumų miesteliuose, Pamūšio ir Petrašiūnų kaimuose) lankytojų skaičius — 88. Daugiausia jaunų žmonių, galinčių dalyvauti mobiliojo darbo su jaunimu procese, nurodė Žeimelio seniūnija – 50. Rozalimo seniūnijoje galimų lankytojų skaičius – 15, Pašvitinio seniūnijoje – 18, Klovainių ir Lygumų seniūnijose po 10 jaunuolių.

Apklausoje seniūnijos nurodė įstaigas ar organizacijas, kurios galėtų suteikti patalpas mobiliam darbui su jaunimu prioritetingose kaimiškose vietovėse: Rozalimo seniūnija, Rozalimo kultūros skyrius, Rozalimo miestelio bendruomenė, Žeimelio bendruomenės centras, Žeimelio daugiaviečių centras, Pamūšio kaimo bendruomenės Vaikų dienos centras, Petrašiūnų vaikų dienos centras, Balsių kaimo bendruomenė, Titonių kaimo bendruomenė, Lygumų laisvalaikio klubas, Lygumų bendruomenės centras ir Lygumų bendruomenės centro Vaikų dienos centras. Daugiausia patalpas suteiktų kaimo bendruomenės, vaikų dienos centrai.

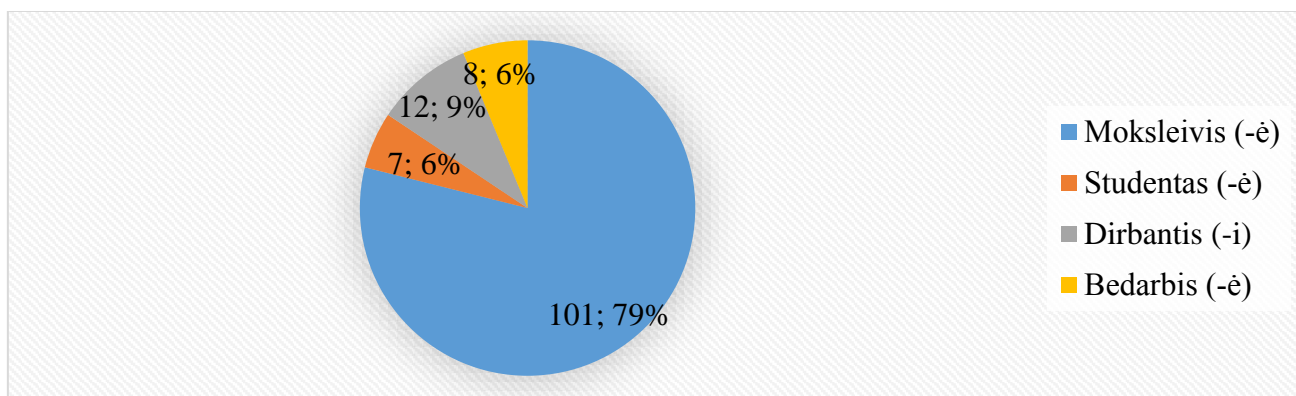
Įvertinus apklausos rezultatus, galima daryti išvadą, kad atokesnėse kaimiškose vietovėse reikalinga ir būtina vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu. Atsižvelgiant į jaunų žmonių skaičių, galimų mobiliojo darbo su jaunimu lankytojų skaičių bei teritorijos atstumą nuo Pakruojo centro bei mažesnių paslaugų, teikiamų jaunimui, skaičių, galima išskirti prioritetingas seniūnijas, kuriose būtų galima pradėti vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu – Lygumų, Pašvitinio ir Klovainių seniūnijose. Pagal kaimiškas vietas labiausiai reikėtų šių paslaugų Lygumų seniūnijos Lygumų mstl., Pašvitinio seniūnijos Pamūšio kaime ir Klovainių seniūnijos Petrašiūnų kaime. Rozalimo miestelyje jau vykdomas mobilusis darbas su jaunimu, o Žeimelio mstl. nuo 2021 m. kovo mėn. įkurta atvira jaunimo erdvė.

Jaunimo apklausos rezultatai: Apklausoje sudalyvavo 109 jaunuoliai.

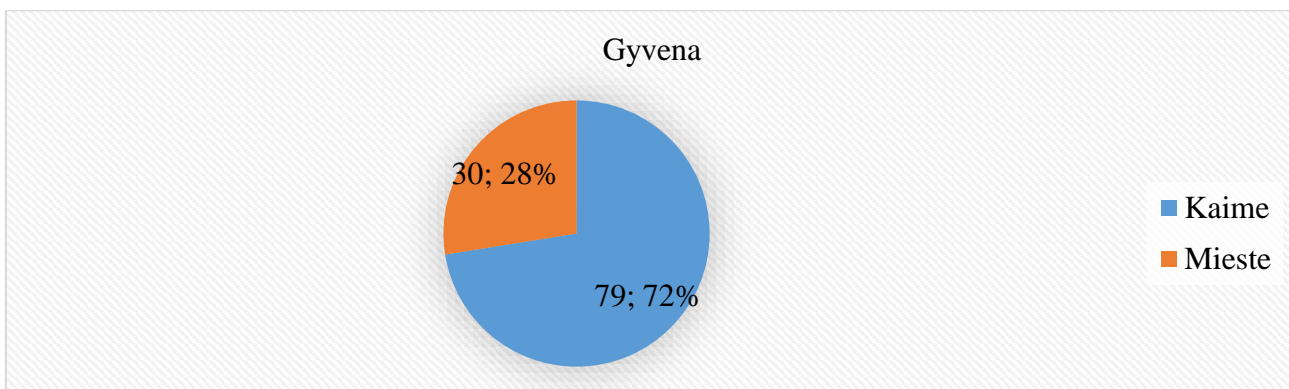
3 pav. Apklauskos dalyvių amžius

Daugiausia dalyvavusių jaunuolių apklausoje yra 14–18 metų (94,5 proc.). 14–18 metų jaunuoliai yra Atviro jaunimo centro, atvirų jaunimo erdvių lankytojai. Tai prioritetinga amžiaus grupė mobiliam darbui su jaunimu. Apklauskos dalyviai 76 moterys (69,7 proc.) ir 33 vyrai (30,3 proc.).

4 pav. Apklauskos dalyvių socialinė padėtis

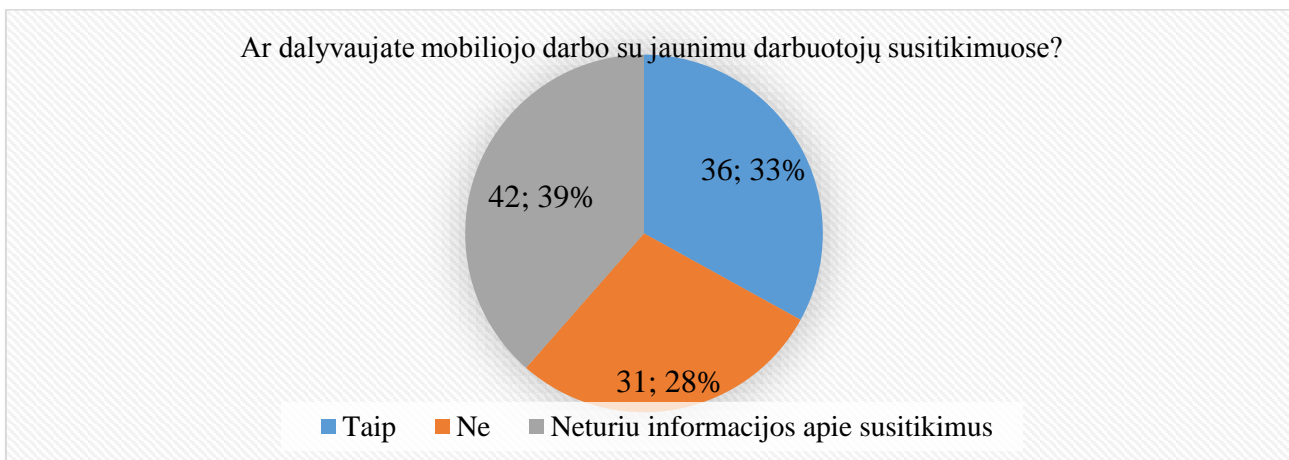
Apklausoje daugiausia sudalyvavo moksleivių (79 proc.), 9 proc. dirbantys asmenys ir po 6 proc. studentų ir bedarbių.

5 pav. Apklauso dalyvių gyvenamoji vieta

Daugiausia apklauso dalyvių yra iš kaimiškų Pakruojo rajono vietovių 79 (72 proc.). Mieste gyvena 30 (28 proc.). Daugiausia apklauso dalyviai nurodė savo gyvenamąsias vietas: Petrašiūnai, Žeimelis, Pakruojis, Klovainiai, Triškoniai, Pašvitinys, Rozalimas, Poškiečiai, Guostagalis, Kauksnėjai, Linksmučiai, Pamūšis, Balsiai, Stačiūnai, Šukioniai, Preičiūnai, Linkuva, Titoniai, Padubysys, Žvirbloniai, Jasaičiai, Rimkūnai, Megučioniai, Akmenynė, Ūdekai, Girbutkiai, Lygumai, Griepėdžiai, Peluodžiai, Mikniūnai, Draudeliai, Gražaičiai, Vilūnaičiai ir kt. Apklausoje dalyvavo jaunimas iš visų Pakruojo rajono seniūnijų.

Ar dalyvauja mobiliojo darbo su jaunimu darbuotojų susitikimuose, jauni žmonės atsakė kad dalyvauja 36 (33 proc.), nedalyvauja 31 (28,4 proc.) ir neturi informacijos apie susitikimus – 42 (38,5 proc.). Galima daryti išvadą, kad mobilusis darbas su jaunimu yra mažai žinomas ir jaunimui dar trūksta apie teikiamas paslaugas informacijos.

6 pav. Apklauso dalyvių dalyvavimas mobiliojo darbo su jaunimu susitikimuose

Šiuo metu Pakruojo atviras jaunimo centras vykdo mobilųjį darbą su jaunimu 6 kaimiškose vietovėse. Jaunimas apklausoje kvieštas įvertinti vykdomo mobiliojo darbo ir jaunimui teikiamų paslaugų kokybę.

Triškonių bendruomenės centro / Triškonių bendruomenės Vaikų dienos centro patalpose – 50 respondentų neturi nuomonės, 32 įvertino puikiai, 16 – gerai, 0 – patenkinamai ir 1 – nepatenkinamai.

Pašvitinio kaimo bendruomenės namuose – 52 respondentai neturi nuomonės, 33 įvertino puikiai, 16 – gerai, 6 – patenkinamai ir 2 – nepatenkinamai.

Šukionių vaikų dienos centro patalpose – 50 respondentų neturi nuomonės, 35 įvertino puikiai, 14 – gerai, 9 – patenkinamai ir 1 – nepatenkinamai.

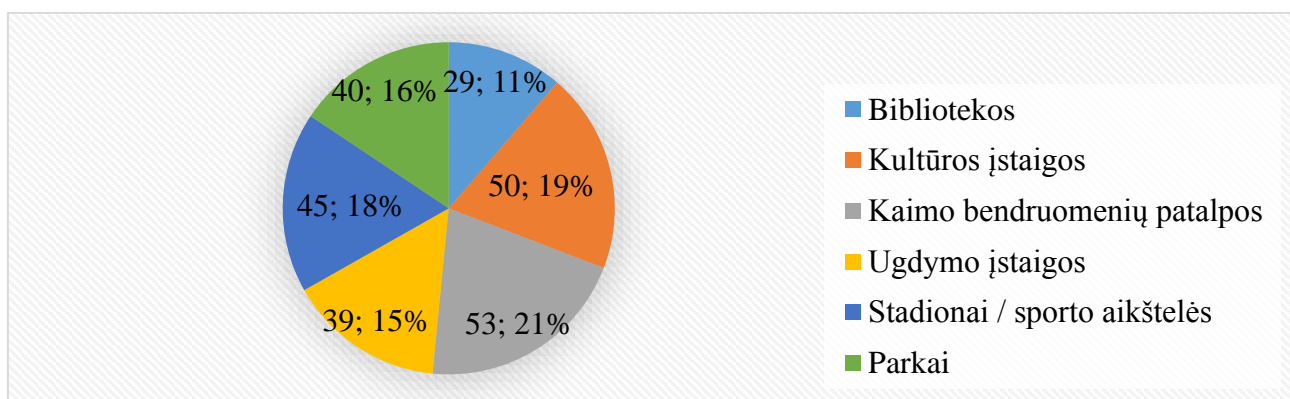
Guostaglio kaimo bendruomenės sporto salėje – 49 respondentai neturi nuomonės, 34 įvertino puikiai, 13 – gerai, 11 – patenkinamai ir 2 – nepatenkinamai.

Pakruojo kultūros centro Klovainių skyriaus patalpose – 45 respondentai neturi nuomonės, 38 įvertino puikiai, 15 – gerai, 10 – patenkinamai ir 1 – nepatenkinamai.

Pakruojo kultūros centro Rozalimo skyriaus patalpose – 46 respondentai neturi nuomonės, 36 įvertino puikiai, 19 – gerai, 7 – patenkinamai ir 1 – nepatenkinamai.

Galima daryti išvadą, kad vidutiniškai pusė respondentų vertina mobilųjį darbą kaimiškose vietovėse puikiai ir gerai. Tačiau matome, kad kita pusė jaunuolių neturi nuomonės, tam įtakos gali turėti mažas veiklos žinomumas, jaunuolių nesidomėjimas bei nenoras aktyviai įsitraukti į siūlomas veiklas.

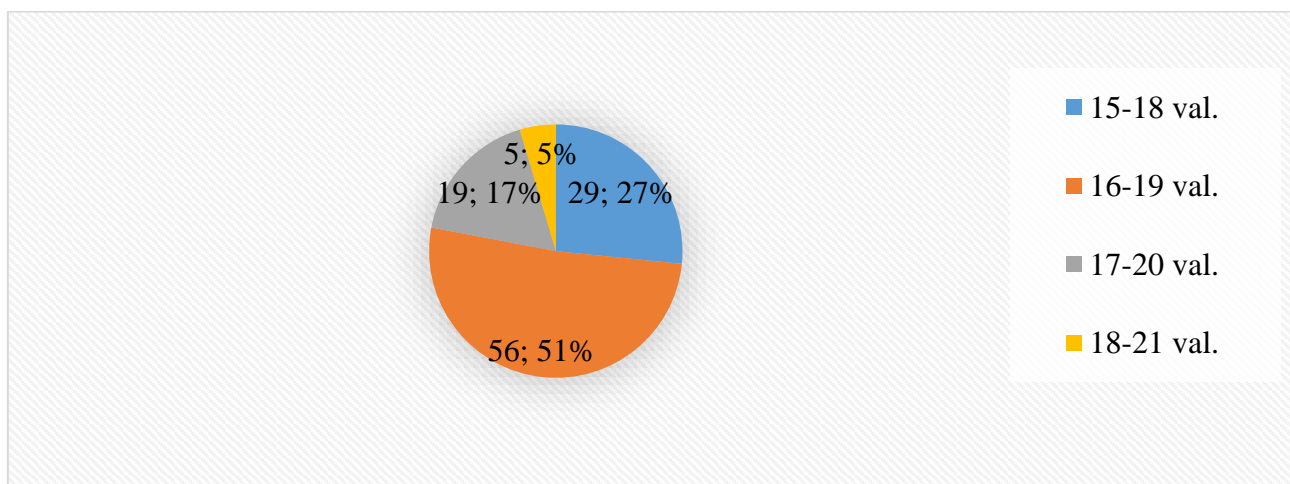
Apklausoje respondentų prašyta nurodyti tinkamiausias patalpas / vietovę, kur jaunimas galėtų susitikti su jaunimo darbuotojais.

7 pav. Apklausoje dalyvių siūlomos susitikimų vietos

Daugiausia apklausoje dalyvių siūlo jaunimui susitikti su jaunimo darbuotojais kaimo bendruomenių patalpose (53 respondentai, 21 proc.) ir kultūros įstaigose (50 respondentų, 19 proc.). Tačiau ne mažiau patrauklios vietos susitikimams yra stadionai / sporto aikštelės bei parkai.

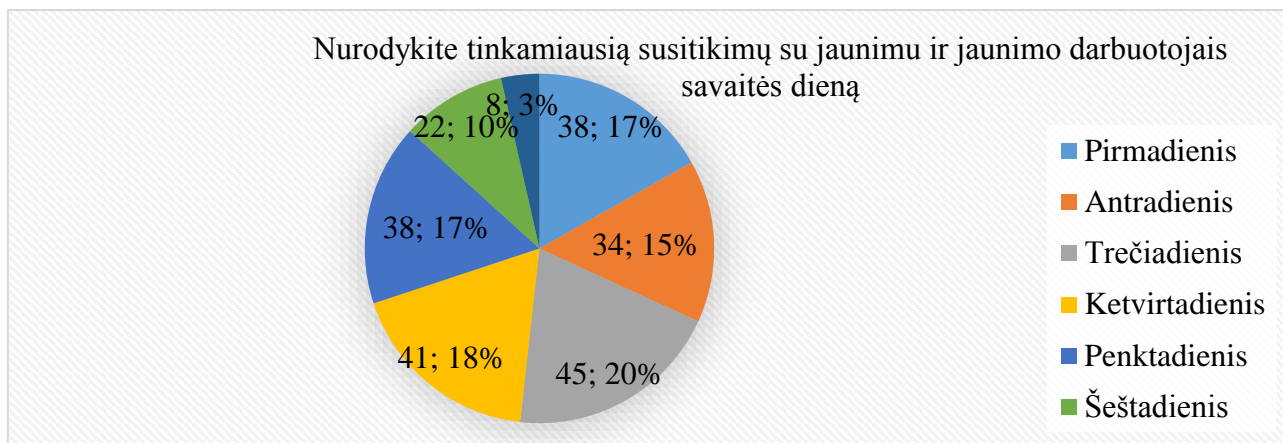
Aktuali jaunimo nuomonė apie tinkamiausią susitikimų su jaunimu ir jaunimo darbuotojais laiką.

8 pav. Apklausoje dalyvių nurodytas tinkamiausias susitikimų su jaunimu ir jaunimo darbuotojais laikas.

56 apklausoje dalyviai (51 proc.) nurodė, kad tinkamiausias susitikimų laikas yra 16-19 val. 29 respondentai (27 proc.) nurodė, kad tinkamas laikas yra 15-18 val. Galima daryti išvadą, kad jaunimui pats tinkamiausias laikas susitikimams yra laikas po pamokų, kad spėtų grįžti iš mokyklos į gyvenamąsias vietas.

Pagal respondentų atsakymus, pati tinkamiausia susitikimų su jaunimo darbuotojais savaitės diena yra trečiadienis (45 respondentai), ketvirtadienis (41 respondentas), penktadienis (38 respondentai) ir pirmadienis (38 respondentai).

9 pav. Apklausoje dalyvių nurodytas tinkamiausia savaitės diena susitikti jaunimui su jaunimo darbuotojais.

Respondentų nuomone, tinkamos savaitės dienos susitikti su jaunimo darbuotojais yra trečiadienis, penktadienis, pirmadienis ir ketvirtadienis. Savaitgaliais norinčių susitikti yra daug mažiau (30 respondentų).

Kaip dažnai turėtų vykti jaunimo ir jaunimo darbuotojų susitikimai, respondentai atsakė taip: du kartus per mėnesį (45 proc. respondentų), du kartus per savaitę (36,7 proc. respondentų) ir 1 kartą per mėnesį (17 proc. respondentų).

Matomas daugumos jaunuolių poreikis susitikti dažniau su jaunimo darbuotojais.

Apklausoje kviesta jaunimą nurodyti kaimo / miestelio pavadinimus, kuriuose siūlytų prioritetine tvarka vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu – reguliariai, sutartu laiku ir sutartoje vietoje atvyktų jaunimo darbuotojai susitikti su jaunimu.

Respondentai nurodė šias prioritėtines vietas: Linkuva, Griepėdžiai, Pašvitinys, Mikniūnai, Trškoniai, Pašvitinys, Žeimelis, Lygumai, Guostagalys, Pakruojis, Petrašiūnai, Balsiai, Žvirbloniai, Degėšiai, Klovainiai, Šiukioniai, Poškiečiai, Titoniai, Rozalimas, Bardiškiai, Rimkūnai ir Ūdekai.

Jaunimas dažniausia nurodė gyvenamąsias vietas gana atokias nuo Pakruojo miesto.

Respondentai daugiausia jaunimo (14-29 m.), kurie ateitų į susitikimus, nurodė šias vietas: Lygumų miestelyje 15–20 jaunuolių, Balsių kaime – 15, Pakruojyje 15–30, Šukionių kaime – 10, Bardiškių kaime – 10, Klovainiuose ir Žeimelyje po 10 jaunuolių, Linkuvoje – 15, Guostagalio kaime – 10 ir kt.

Papildoma informacija ar idėjos, kuriomis norėjo pasidalinti respondentai – jaunuoliai:

„Šukioniams labai gerai, norėčiau, kad ir pas mus būtų. Man ten labai patinka, geros darbuotojos ir labai geros stovyklos“.

„Darykit susitikimus moksleiviams, nes nieko mes nežinom apie tai“.

„Organizuoti daugiau susitikimų, sportinių veiklų, mokymų, orientacinių varžybų mobiliam jaunimui ir miesto jaunimui“.

„Buvo labai gera stovykla“.

„Mes kuomet šalta būname seniūnijos sporto salėje. Norime ir toliau, kad lankytųsi jaunimo darbuotojos“.

„Nesilankau užsiėmimuose, bet draugai lankosi. Sakė, kad žiauriai geras „wibas“. Paprašysiu, kad mama nuvežtų“.

Bibliotekų, kultūros centrų ir kaimo bendruomenių apklausos rezultatai: dalyvavo 14 įstaigų ir organizacijų.

Apklausoje sudalyvavo kaimo bendruomenės (4), bibliotekų padaliniai (6), seniūnijos / seniūnaičiai (4). Respondentai yra iš Klovainių, Pakruojo, Pašvitinio, Lygumų, Žeimelio, Rozalimo ir Guostaglio seniūnijų.

Šiuo metu Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos Atviras jaunimo centras vykdo mobilųjį darbą su jaunimu 6 kaimiškose vietovėse. Įstaigos ir organizacijos apklausoje kviestos įvertinti vykdomo mobiliojo darbo ir jaunimui teikiamų paslaugų kokybę.

Triškonių bendruomenės centro /Triškonių bendruomenės Vaikų dienos centro patalpose – 13 respondentų neturi nuomonės, 1 įvertino gerai.

Pašvitinio kaimo bendruomenės namuose – 11 respondentų neturi nuomonės, 1 įvertino puikiai, 2 – gerai.

Šukionių vaikų dienos centro patalpose – 12 respondentų neturi nuomonės, 1 – gerai, 1 – patenkinamai.

Guostaglio kaimo bendruomenės sporto salėje – 10 respondentų neturi nuomonės, 3 – gerai, 1 – patenkinamai.

Pakruojo kultūros centro Klovainių skyriaus patalpose – 9 respondentų neturi nuomonės, 3 įvertino puikiai, 2 – gerai.

Pakruojo kultūros centro Rozalimo skyriaus patalpose – 10 respondentų neturi nuomonės, 3 įvertino puikiai, 1 – gerai.

Galima daryti išvadą, kad įstaigos ir organizacijos žino tik savo aplinkoje veikiančias mobilias komandas, o informacijos apie kitose įstaigose vykdomą mobilųjį darbą su jaunimu žino labai mažai. Geriausiai įvertinta vykdomo mobiliojo darbo ir jaunimui teikiamų paslaugų kokybė Pakruojo kultūros centro Klovainių skyriaus patalpose ir Pakruojo kultūros centro Rozalimo skyriaus patalpose.

Apklausos dalyviai – įstaigos ir organizacijos kviestos nurodyti kaimo / miestelio pavadinimą, kuriame siūlytų prioritetine tvarka vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu.

Siūlyta mobilųjį darbą su jaunimu vykdyti šiose vietovėse: Jovarų kaime, Pamūšio ir Draudelių kaimuose (Pašvitinio seniūnija), Balsių kaime, Linkuvoje, Plaučiškiuose, Bardiškiuose, Rozalime, Gačionių ir Pamūšio kaime (Klovainių seniūnija), Sigutėnų kaime.

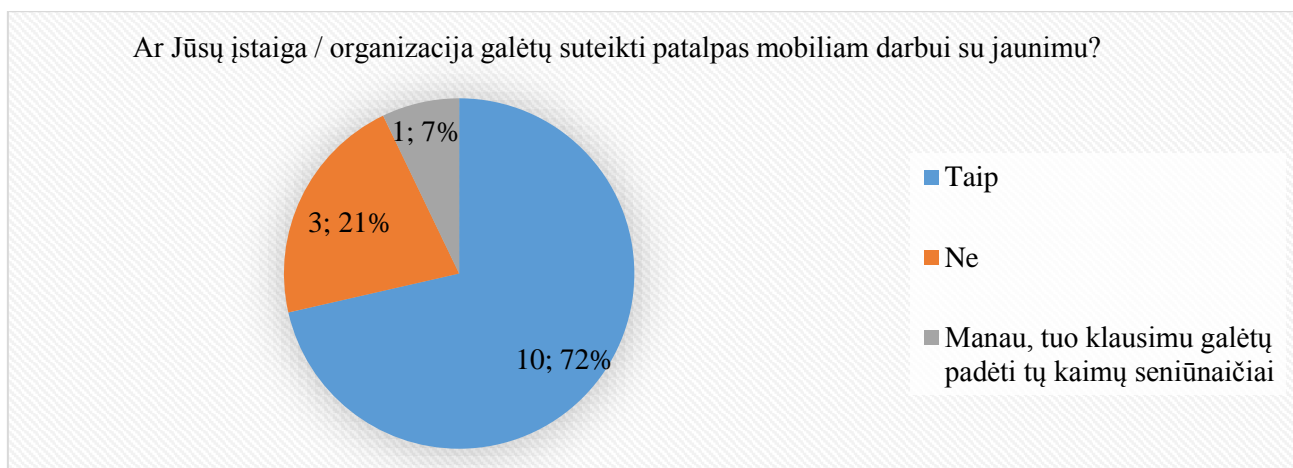
Kiti respondentai nežinojo ar manė netikslinga vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu. Manė, kad mobilųjį darbą su jaunimu geriau vykdyti nutolusiose kaimiškose vietovėse, nes šalia Pakruojo esančiose vietovėse netikslinga — Pakruojuje veikia Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos Atviras jaunimo centras bei yra daug kitų jaunimo užimtumo galimybių.

Apklausos dalyviai kviesti nurodyti jaunuolių / lankytojų (14-29 m.), kurie galimai ateitų į susitikimus jų nurodytose vietose, skaičių.

Respondentai nurodė, kad Bardiškių kaime ateitų apie 10 jaunuolių, Balsių kaime – 7, Pamūšio kaime (Klovainių seniūnija) – 10, Sigutėnų kaime – 8, Gačionių kaime – 7, Rozalime – 10, Pamūšio ir Draudelių kaimuose (Pašvitinio seniūnija) apie 20, Jovaruose – 5 ir kt.

Respondentai nurodė, kad daugiausia jaunuolių galėtų ateiti Pamūšio kaime (Klovainių seniūnijoje), Pamūšio kaime (Pašvitinio seniūnijoje), Balsių ir Gačionių kaimuose. Tai labiausiai nutolusios kaimiškos vietovės nuo Pakruojo.

Respondentų atsakymai į klausimą „Ar Jūsų įstaiga / organizacija galėtų suteikti patalpas mobiliam darbui su jaunimu?“:

10 pav. Apklaustos dalyvių informacija apie patalpas mobiliam darbui su jaunimu.

Dauguma apklaustos dalyvių nurodė, kad galėtų suteikti patalpas mobiliam darbui su jaunimu. Patalpų negali suteikti bibliotekos ar bendruomenės, kurios turi labai mažas ir mobiliam darbui su jaunimu nepritaikytas patalpas.

Kiti įstaigų ir organizacijų pastebėjimai ir informacija:

„Jovarai yra Pakruojo miesto pakraštyje. Kaimo jaunimas dalyvauja Pakruojo miesto jaunimo organizuojamuose renginiuose“.

„Pakruojo atviras jaunimo centras puikiai vykdo savo veiklą mūsų miestelyje, bet ne visada gausiai susirenka jaunimas“.

„Arčiausiai esantis Guostagalio jaunimas mūsų kaimo jaunimui - per toli. Tad jie nesusisiečia“.

„Bardiškiuose daugiau vaikų nei jaunimo nuo 14 metų amžiaus. Galbūt daugiau veiklų reiktų vaikams“.

„Reklamos daugiau“.

„Nėra objektyvus atsakymas apie mobilaus darbo bei jaunimui teikiamų paslaugų kokybę, nes apie tai neturiu pakankamai informacijos, kad galėčiau objektyviai įvertinti, bet įsivaizduoju, kad Pakruojo atviras jaunimo centras negalėtų dirbti blogai“.

STIPRYBĖS

Pakruojo rajono savivaldybėje pagal 2021 m. pradžios statistinius duomenis jaunų žmonių skaičius siekia – 3618. Tai sudaro 19,9 proc. visų rajono gyventojų (18 213).

Rajone nuo 2014 m. veikia Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos Atviras jaunimo centras (AJC). Šiuo metu AJC dirba trys jaunimo darbuotojai (2 etatai AJC ir 1 mobiliojo darbo su jaunimu etatas).

2021 m. užtikrintas nuoseklus savivaldybėje veikiančio AJC finansavimas — skirta 38 800 Eur (iš jų – 26 600 Eur AJC 2 etatų išlaikymui, 10 600 Eur mobiliojo darbo su jaunimu darbuotojo 1 etato išlaikymui ir 1600 Eur prisidėjimas prie Pakruojo atviro jaunimo centro projekto įgyvendinimo). 2021 m. AJC atviro darbo su jaunimu pasiekti rodikliai: unikalių lankytojų skaičius – 235, bendras lankytojų skaičius – 2436. 2021 m. AJC vykdė mobilųjų darbų su jaunimu 6 kaimiškiose vietovėse (Triškonių, Pašvitinio, Šukionių, Guostagalio kaimuose bei Klovainių ir Rozalimo miesteliuose). 2021 m. AJC mobiliojo darbo su jaunimu pasiekti rodikliai: komandų, vykdančių darbą su jaunimu, skaičius – 1, išvykų, skirtų mobiliojo darbo su jaunimu vykdymui, skaičius – 144, unikalių jaunų

žmonių, su kuriais palaikomas reguliarus kontaktas vykdant mobilųjį darbą su jaunimu, skaičius – 70.

Savivaldybėje šiuo metu veikia 2 atviros jaunimo erdvės (AJE) – Linkuvos vaikų ir jaunimo užimtumo centro atvira jaunimo erdvė ir Žeimelio darželio-daugiafunkcio centro „Ažuoliukas“ atvira jaunimo erdvė.

Savivaldybė 2021 m. skyrė lėšų AJE jaunimo darbuotojų etatams išlaikyti: Linkuvos vaikų ir jaunimo užimtumo centro atviros jaunimo erdvės atviro darbo su jaunimu paslaugoms skyrė 4500 Eur ir Žeimelio darželio-daugiafunkcio centro „Ažuoliukas“ atviros jaunimo erdvės jaunimo darbuotojo 0,5 etatui išlaikyti 4597 Eur. Papildomų lėšų AJC ir AJE pritraukia iš kitų finansavimo šaltinių (valstybės biudžeto ir ES fondų).

Rajono neaktyvius jaunuolius įtraukia į projekto „Judam“ veiklas 2 apskrities jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorės. Jos aktyviai bendradarbiauja ir rūpinasi neaktyvių jaunų žmonių užimtumu ir įtraukimu į įgyvendinamo projekto veiklas.

Rajone veikia 9 įregistruotos jaunimo organizacijos, kurių veikloje dalyvauja 537 jauni žmonės (14-29 m.), 4 organizacijos, dirbančios su jaunimu, 14 neformalių jaunimo grupių. Aktyviai su jaunimu dirba ir sporto organizacijos.

Rajone veikia Pakruojo rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“, kuri šiuo metu vienija 11 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų. Sąjunga aktyviai deleguoja atstovus į Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybą.

Rajone veikia Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba, kuri sudaryta iš 8 Savivaldybės administracijos, Savivaldybės tarybos ir savivaldybės teritorijoje veikiančios Savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos (Pakruojo rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“) deleguotų atstovų. JRT tikslai: nagrinėti su jaunimo politika savivaldybėje susijusius klausimus; teikti Savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl jaunimo politikos, jos įgyvendinimo ir su tuo susijusių teisės aktų projektų; stiprinti savivaldybės institucijų, įstaigų ir jaunimo bei su jaunimu dirbančių organizacijų bendradarbiavimą.

Rajone veikia 9 ugdymo įstaigos (Pakruojo „Atžalyno“, Linkuvos ir Žeimelio gimnazijos, Pakruojo „Žemynos“ progimnazija, Balsių, Lygumų, Pašvitinio ir Rozalimo pagrindinės mokyklos, Linkuvos specialioji mokykla), 2 daugiafunkciai centrai (Stačiūnų daugiafunkcis centras, Žeimelio darželis-daugiafunkcis centras „Ažuoliukas“), 2 formalųjį švietimą papildančio ugdymo veiklas (programas) vykdantys juridiniai asmenys (Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokykla ir Pakruojo rajono sporto centras).

Savivaldybė aktyviai prisidėjo prie vaikų neformaliojo švietimo ir neformaliojo ugdymo plėtros, administravo NVŠ programų įgyvendinimą. 2021 m. akredituota 17 neformaliojo vaikų švietimo teikėjų programų. Neformalų vaikų ir jaunimo ugdymą vykdė 15 švietimo teikėjų.

Rajone veikia 8 seniūnijos, kurios savivaldybės priskirtoje teritorijoje organizuoja ir įgyvendina savivaldybės institucijų priimtus sprendimus, administruoja jai priskirtų viešųjų paslaugų teikimą seniūnijos gyventojams. Seniūnijos aktyviai rūpinasi jaunų žmonių užimtumu, jaunimo laisvalaikiui tinkamų erdvių įrengimu bei atnaujinimu.

8 mokyklose veikia mokinių savivaldos (mokinių seimas, tarybos, parlamentai). Moksleivių, aktyviai dalyvaujančių mokinių savivaldoje, skaičius – 109 (2021 m. ugdymo įstaigų duomenimis).

Savivaldybė skatina atvirąjį ir mobilųjį darbą su jaunimu, atvirų jaunimo centrų ir erdvių plėtrą. Patvirtintas Savivaldybės 2021–2030 m. strateginis plėtros planas, kuriame įtrauktas uždavinys „2.2.2. Uždavinys: Įgyvendinti jaunimo politiką ir užtikrinti darbo su jaunimu plėtrą ir kokybę“, priemonės „Įgyvendinti Atvirą darbą su jaunimu ir skatinti jo plėtrą“ ir „Įgyvendinti Mobilų darbą su jaunimu ir skatinti jo plėtrą“.

Patvirtintas jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2019-2021 m. priemonių planas, kuriame numatyta priemonė – įkurti jaunimui atviras erdves vietos bendruomenėse ir įstaigose.

Pakruojo rajono savivaldybės 2020–2023 metų strateginiame veiklos plane yra įtraukta 1.3.6 priemonė „Atviro darbo su jaunimu skatinimas ir plėtra“, 1.3.7 priemonė „Mobiliojo darbo su jaunimu skatinimas ir plėtra“ (3 programa „Saugios aplinkos kūrimo, kūrybiškumo, sportiškumo ir pilietiškumo skatinimo, turizmo plėtojimo programa“, 1.3 uždavinys „Įgyvendinti jaunimo politiką, remti nevyriausybių, jaunimo ir kitų organizacijų iniciatyvas, kuriant patrauklią gyventi ir saugią rajono aplinką“).

2020 m. gruodžio 11 d. Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdyje patvirtintame 2021 m. veiklos plane numatyta 3.1.1 priemonė „Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių veiklos kokybės užtikrinimas ir plėtra“ ir 3.1.2 priemonė „Mobiliojo darbo su jaunimu veiklos kokybės gerinimas ir plėtra“ (3. Tikslas. Užtikrinti darbo su jaunimu formų plėtrą ir kokybę, stiprinti bendradarbiavimą tarp savivaldybės institucijų ar įstaigų ir jaunimo bei su jaunimu dirbančių organizacijų; 3.1. Uždavinys. Didinti jaunų žmonių neformalaus ugdymo prieinamumą kaimiškose vietovėse ir pasiūlos įvairovę).

Pakruojo rajone skatinama jaunimo savanoriška veikla ir Jaunimo savanoriška tarnyba (toliau – JST). JST – tai intensyvi 6 mėn. trukmės savanorystės programa jauniems žmonėms nuo 14 iki 29 m., kurios metu jaunuoliai 40 val. per mėnesį savanoriauja pasirinktoje akredituotoje savanorius priimančioje organizacijoje, kartą per mėnesį susitinka su savanorišką veiklą organizuojančios organizacijos paskirtu mentoriumi, mokosi įveikti sunkumus, įgyja bendrųjų kompetencijų, darbinės patirties. 2021 m. savanorišką veiklą rajone organizavo akredituota savanorišką veiklą organizuojanti organizacija – Asociacija „Švietimas visiems“. 2021 m. JST programoje savanoriavo 21 JST savanoris. Pakruojo rajone yra 22 akredituotos savanorius priimančios organizacijos, kurios suteikia galimybę jauniems žmonėms savanoriauti, įgyti jiems reikalingų įgūdžių bei išbandyti save vienoje ar kitoje srityje. Savivaldybė skiria biudžeto lėšų JST programos įgyvendinimui: 2019 m. – 1000 Eur, 2020 m. – 1400 Eur ir 2021 m. – 3000 Eur.

Kiekvienais metais Savivaldybė skiria lėšų rajono jaunimo organizacijų projektinei veiklai. 2021 m. skirta 9000 Eur. Finansuota 13 paraiškų (13 jaunimo organizacijų, iš kurių 6 bendradarbiauja su 6 neformaliojiomis jaunimo grupėmis).

Savivaldybė skatina jaunimą dalyvauti sprendžiant jiems svarbius klausimus ir įtraukia į įvairias darbo grupes, komisijas (Jaunimo reikalų taryba, Jaunimo organizacijų projektų vertinimo komisija, Nevyriausybių organizacijų taryba, Kultūros taryba ir kt.).

SILPNYBĖS

Kaimiškose vietovėse mažai įstaigų ar organizacijų, teikiančių paslaugas jauniems žmonėms, trūksta atvirų jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių.

Mažas jaunų žmonių aktyvumas, jaunimo lyderių stoka, didelė jaunų žmonių migracija, baigę mokslus išvyksta studijuoti ar dirbti į didmiesčius, į užsienį. Kasmet mažėjantis jaunų žmonių skaičius.

Rajone veikia tik vienas atviras jaunimo centras, kuris yra rajono centre – Pakruojuje. Jis nutolęs nuo kaimiškų seniūnijų. Jaunimas iš kitų kaimiškų vietovių neturi galimybės atvykti ir dalyvauti Pakruojo atviro jaunimo centro veiklose.

Rajone veikia 2 atviros jaunimo erdvės. Viena iš jų veikia Linkuvos mieste, kita – labai nutolusioje kaimiškoje vietovėje Žeimelyje. Atviros erdvės neturi stabilaus finansavimo, kad galėtų išlaikyti jaunimo darbuotojus, dalis lėšų skiriama iš Savivaldybės biudžeto, dalis lėšų AJE pritraukia iš kitų finansavimo šaltinių – per projektus. Todėl tai trukdo siekti tikslų ir sistemingo darbo su jaunimu.

Taip pat didelę įtaką daro ir jaunų žmonių migracija, besikeičiantys poreikiai, žmogiškieji bei finansiniai ištekliai.

Jauni žmonės, grįžę po pamokų į namus (kaimiškose vietovėse), neturi kuo užsiimti. Trūksta jaunų žmonių užimtumo, nėra jaunimui skirtų erdvių arba jaunų žmonių skaičius labai mažas.

Trūksta kompetentingų jaunimo darbuotojų, kurie galėtų dirbti atvirąjį, mobilųjį darbą su jaunimu. Jauni žmonės nori gauti stabilų ir jų poreikius atitinkantį atlyginimą.

Dėl lėšų trūkumo nėra galimybių steigti daugiau jaunimo darbuotojų etatų, kurie galėtų dirbti atvirąjį ar mobilųjį darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse.

GALIMYBĖS

Siūloma Pakruojo atviram jaunimo centrui aktyviau vykdyti mobilųjį, atvirąjį darbą su jaunimu nutolusiose kaimiškose vietovėse. Daugiau ir aktyviau viešinti savo veiklą bei didinti atvirojo ir mobiliojo darbo žinomumą rajono seniūnijose bei vietos bendruomenėse.

Esant finansavimui ir etatams galėtų atsirasti daugiau atvirų centrų ar atvirų erdvių ir jaunimo darbuotojų. Taip vyktų sistemingas atvirasis ir mobilusis darbas su jaunimu bei teikiamomis paslaugomis naudotųsi daugiau jaunų žmonių.

Pakruojo atviras jaunimo centras ir atviros jaunimo erdvės skatinamos teikti paraiškas konkursams finansavimui gauti atvirojo darbo ir mobiliojo darbo su jaunimu veiklai vykdyti — jaunimo darbuotojų etatams išlaikyti bei reikalingoms priemonėms įsigyti.

Labai svarbus tarpžinybinis bendradarbiavimas. Seniūnijose veikia aktyvių kaimo bendruomenių, ugdymo ir kultūros įstaigų, bibliotekų, kurios geranoriškai bendradarbiautų vykdant mobilųjį darbą su jaunimu (suteiktų patalpas, reikalingas priemones ir kt.).

GRĖSMĖS

Jaunų žmonių skaičiaus mažėjimas, neaktyvumas sumažina atvirojo ir mobiliojo darbo su jaunimu galimybes. Migracija, bedarbystė gali sutrukdyti vykdyti sistemingą darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse, siekti užsibrėžtų rezultatų.

Būtina daugiau dėmesio skirti jaunimui, augančiam socialinės rizikos šeimose, ugdyti jų socialinius įgūdžius, skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą. Labai svarbu į mobilųjį darbą su jaunimu įtraukti mažiau galimybių turinčius jaunos žmones, užtikrinti jų turiningą laisvalaikį, ugdymąsi, socialinę integraciją bei juos įgalinti veikti jų gyvenamosiose teritorijose.

Rajone trūksta jaunimo lyderių, dažniausiai jie baigę mokslus išvyksta į didmiesčius ar į užsienį.

Nepakanka lėšų sistemingai išlaikyti jaunimo darbuotojų etatus.

Trūksta kompetentingų specialistų, galinčių vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu.

REKOMENDACINIAI SIŪLYMAI DĖL MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU KAIMIŠKOSE VIETOVĖSE:

Pakruojo atvirame jaunimo centre pagal galimybes steigti daugiau etatų mobiliam darbui su jaunimu.

Papildomai vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu prioritetiškose kaimiškose seniūnijose ir vietovėse (praplėsti mobilios komandos išvykas į Lygumų seniūniją (Lygumų mstl.), Klovainių seniūniją (Petrašiūnų ir Pamūšio kaimus), Pašvitinio seniūniją (Pamūšio k.) atsižvelgiant į tam tikroje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių poreikius.

Skatinti Pakruojo atvirą jaunimo centrą ir atviras jaunimo erdves aktyviai dalyvauti projektinėje veikloje ir siekti gauti papildomą finansavimą darbuotojų etatams išlaikyti bei reikalingoms priemonėms įsigyti.

Nuolat skatinti Pakruojo atviro jaunimo centro, atvirų jaunimo erdvių jaunimo darbuotojų veiklos tobulinimą, kvalifikacijos kėlimą.

Skatinti atvirą jaunimo centrą, atviras jaunimo erdves, seniūnijas, kaimo bendruomenes, ugdymo, kultūros įstaigas, bibliotekas, seniūnaičius ir seniūnijas bei vaikų dienos centrus bendradarbiauti vykdant mobilųjį darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse (dėl patalpų suteikimo, veiklos žinomumo). Ne mažiau patrauklios jaunimui vietos susitikimams yra stadionai / sporto aikštelės bei parkai.

Mobilųjį darbą su jaunimu vykdyti jaunimui palankiausiu laiku ir dienomis: tinkamiausias susitikimų laikas yra 16-19 val. arba 15-18 val. bei tinkamiausias susitikimų su jaunimo darbuotojais savaitės dienos yra trečiadienis, ketvirtadienis, penktadienis ir pirmadienis. Būtina atsižvelgti į gyvenamosios vietovės, kurioje vykdomas mobilusis darbas su jaunimu, vietos jaunimo poreikius.

Efektyvinti jaunų žmonių ir vietos gyventojų informavimą apie atvirus jaunimo centrus, atviras jaunimo erdves, vykdomą atvirąjį ir mobilųjį darbą su jaunimu ir teikiamas jiems paslaugas. Atviram jaunimo centrui ir atviroms jaunimo erdvėms rekomenduojama aktyviau pristatyti vykdomas veiklas moksleiviams ugdymo įstaigose, jaunimo renginiuose, kad kuo daugiau jaunų žmonių sužinotų apie rajone teikiamas jaunimui socialines paslaugas.

Vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse, atsižvelgti ir į aplinkinių tos vietovės kaimų jaunų žmonių poreikius suteikiant galimybę sudalyvauti susitikimuose (suteikti transportą ar motyvuoti dalyvauti veiklose).

Skatinti jaunų žmonių savanorystę, didinant jaunų žmonių užimtumą bei reikalingų socialinių įgūdžių įgijimą. Aktyviau bendradarbiauti su savanoriškos veiklos mentore ir viešinti savanorystės ir Jaunimo savanoriškos tarnybos galimybes rajone.
